

/De culturele agenda van

Youp van 't Hek

Veel hedendaags cabaret is 'zwaar kut', vindt. 'Maar dat zou ik nooit in het openbaar zeggen.' Welke collega's waardeert hij dan wél? En wat leest, kijkt en luistert

/Cabaret

"De oudejaarsconference is dood. De impact is helemaal weg. Vroeger keken er op oudejaarsavond zeven miljoen mensen naar Wim Kan. Mijn laatste oudejaarsconference, in 2011, werd door 'slechts' 2,4 miljoen mensen bekeken. Hoe dat kan? Simpelweg omdat het kijkgedrag is veranderd. De een kijkt naar RTL, de ander naar SBS, en weer een ander kijkt de oudejaarsconference terug op Uitzending Gemist. Maar de traditie zal blijven bestaan, denk ik. Theo Maassen maakt er dit jaar ongetwijfeld een geweldige show van. En volgend jaar mag ik weer. Of Pieter Derks mij in de toekomst zal opvolgen? Ik weet het niet. Er zijn zo veel jonge gasten die een oudejaarsconference zouden kunnen doen. Ik zie Pieter af en toe in *De Wereld Draait Door* een paar minuutjes doen en dan vind ik hem erg geestig. Maar een conference van anderhalf uur maken vergt een heel ander talent: je moet een spanningsboog kunnen creëren. Of hij dat kan? Geen idee. "Ronald Goedemondt is, wat mij betreft, het grootste cabaret-talent van Nederlandse bodem. Het mooie van Ronald is dat je naar buiten komt en je niet weet waarom je zo gelachen hebt. Dat vind ik fascinerend. Het niet begrijpen waarom je iets leuk vindt, waarom je iets mooi

vindt. Dat moet je ook niet uit willen leggen. Het gaat bij hem nergens over, maar ondertussen wordt toch alles verteld. Hij is ook een van de weinigen, eigenlijk de enige persoon in Nederland, met wie ik goed over de details van het vak kan praten. Over timing, waarom een grap wel of niet werkt... Ik vraag hem zelfs weleens om advies. Natuurlijk, hij is zevenhonderd jaar jonger dan ik, maar toch steek ik weleens wat van hem op.

"Veel Nederlands cabaret is zwaar kut. Maar dat zou ik nooit in het openbaar zeggen. Dat blijft binnenshuis. Het zou ook gek zijn als Youp van 't Hek tegen een jong jochie zou zeggen dat-ie slecht is. Laat hem gewoon lekker spelen. Laat hem een mooie avond maken voor zijn publiek. Mensen zijn zo onbedaarlijk met anderen bezig, hè. Iedereen heeft een mening over iedereen. Het is natuurlijk een manier om boven te komen, door constant andermans kaarsjes uit te blazen. Maar daardoor wordt het er niet lichter op in de wereld. Van de nieuwe lichting vind ik Daniël Arends heel goed. En van Micha Wertheim heb ik ook een paar geestige dingen gezien. Of het toeval is dat veel cabaretiërs een katholieke achtergrond hebben? Ja. Katholieken hebben natuurlijk wel meer lucht dan de gereformeerden. Die zijn niet zo bang voor Gods toom. Wij mogen biechten bij de pastoor als we flink hebben lopen klootzakken, de pastoor zelf heeft meestal ook flink lopen klootzakken, dus dan is het al snel vergeten en vergeven."

RONALD GOEDEMONTD

/Kunst

MARIA MAGDALENA. DONATELLO

langs zijn schilderijen te schuifelen. Gekkenwerk. Maar het was het waard.

"In elke plaats of streek zijn wel musea die ik bezoek als ik in de buurt ben. Als ik in Friesland moet spelen, wip ik graag even langs Museum Belvédère in Heerenveen, waar een grote collectie van moderne Friese kunstenaars te zien is. In Tilburg bezoek ik graag De Pont, ook een museum met hedendaags werk. Waar ik nog zeker naar toe wil is de tentoonstelling rond Kazimir Malevitsj, op dit moment te zien in het Stedelijk. En het Rijksmuseum. Daar wil ik ook nog naartoe. Kijken hoe het is geworden na die verbouwing. Wat aan kunst wordt aangeboden bekijk ik, ik ga er niet speciaal naar op zoek. Wat ik ook een soort kunst vind, is voetbal. Binnenkort ga ik weer met mijn zoon Julius en allemaal andere jongens naar de derby van Milaan. Ik geloof dit jaar al voor de vijftiende keer. En ik kan het je aanraden: ook al hou je niet van voetbal, ga erheen. Het is zo geestig, zo grappig. Dat mensen zo raar doen voor tweeëntwintig miljoenairs en een bal. Je moet het zien.

"Kunst kan mij, net als de gedichten van Szyborska, wel degelijk ontroeren. Je ziet iets, je kijkt ernaar, en wilt het bijna voor jezelf houden. Zo voel ik dat. Ik vind het dan ook heel irritant als mensen er dan hardop over gaan ouwehoeren. Ik wil het niet begrijpen. Ik wil het niet uitleggen. Onlangs zag ik in Museo dell'Opera del Duomo in Florence het houten beeld *Maria Magdalena* van Donatello. Een vriend van me tipte me: als je in Florence bent, moet je naar dat museum gaan en dat beeld bekijken. En hij had gelijk. Wat een ontroerend beeld is dat. Het beeld vertelt het verhaal van Maria Magdalena die in de woestijn is geweest en boete heeft gedaan voor haar wangedrag. Haar haar is tot aan haar knieën gegroeid. Ik belde die vriend later. Ik zei: 'Het was prachtig.' Daarna hebben we het er ook nooit meer over gehad."

/Toneel

PIERRE BOKMA IN 'DE VERLEIDERS'

"Over toneel en dans kan ik kort zijn: daar heb ik niet zoveel mee. Ik sta zelf al vijf avonden per week in het theater, dan heb ik weinig trek om op een van de weinige vrije avonden die ik heb wéér naar het theater te gaan. De laatste toneelvoorstelling die ik heb gezien is *De Verleiders*, waarin Pierre Bokma werkelijk een schitterende rol speelt. En ik ben laatst bij *Napoleon op Sint-Helena* met Huub Stapel geweest, vriend van me, die ik altijd erg goed vind spelen. Maar dat is het dan ook."

/Film

"Maandagavond is vaak bioscoopavond. Vaak doen mijn vrouw en ik twee films op een avond. Dan gaan we tussendoor wat eten, lullen we wat bij en dan heeft ze me wel weer genoeg gehoord voor de rest van de week. De laatste film die ik zag is *What Maisie Knew*, een film over een meisje dat verscheurd wordt tussen haar ouders. Ik vond het helemaal niets. Het is te Amerikaans, te voorspelbaar en het ligt er allemaal te dik bovenop. Soms heb je een film die je vanaf het begin al snapt. Dat je weet hoe het gaat aflopen. Dit is zo'n film. Het is net als bij Goedemondt, Szyborska en Donatello: ik wil het niet snappen. "Alles waarvan men zegt: 'Dat moet je zien, dat is goed', zie ik. Meestal in Cinecenter in Amsterdam, een kleine bioscoop waar veel arthousefilms worden gedraaid. Grote bioscopen trekken mij niet. *Blue Jasmine*, de laatste van Woody Allen, was steengoed. Alleen de openingsscène al: er staat een vrouw aan een kofferband, ze praat, en je hebt meteen al door wat het karakter is van deze vrouw. Dat kan Woody Allen als geen ander: een karakter neerzetten, een wereld neerzetten, maar wel een met zij-kanten. Ik ben sowieso een groot fan van Allen. Vooral zijn vroegere films: *Manhattan*, *Annie Hall*... daar ging ik vroeger voor naar de bioscoop, hoor."

/Literatuur

"Ik ben een omnivoer wat betreft kranten en tijdschriften, maar op verloren momenten in auto's, kleedkamers en hotelkamers lees ik graag een boek. Gemiddeld één per week. *Gelukkige slaven*, de nieuwe roman van Tom Lanoye, ligt op dit moment in mijn kleedkamer in Carré. Daar

ben ik pas in begonnen, dus daar kan ik nog niet veel over zeggen. Hier thuis ben ik al een eind op weg in *Vader* van Karl Ove Knausgård, deel één van de trilogie *Mijn strijd*. Fascinerend geschreven, anders kan ik het niet zeggen. Hij schrijft zó gedetailleerd over zijn vader, tot aan het roeren met een lepeltje in het koffiekopje aan toe, dat het boek je op een gegeven moment helemaal in zijn macht heeft. Vrienden van me vonden het boek saai en langdradig. Dat begrijp ik wel. Maar aan de andere kant begrijp ik de lezers, mijzelf inbegrepen, die zich helemaal in het boek verliezen en alles van deze vader willen weten.

"Bekentenissen van Zeno" van Italo Svevo is het beste boek dat ooit is geschreven. Zonder twijfel. Prachtig is het. Het gaat over een figuur die alles en iedereen belazert, inclusief zichzelf, en zijn levensverhaal optekent in dit boek. Het begint ermee hoe hij stopt met roken. Later vertelt hij hoe hij met vrouwen omgaat, hoe hij zijn leven leidt... Heel herkenbaar is het. Het gaat namelijk over ons, hoe we allemaal koortsig op zoek zijn naar van alles en niets. Lezen, lezen dat boek! De beste dichter ter wereld, of de beste dichteres in dit geval, is

Wistawa Szymborska. Ik ben denk ik haar allergrootste fan. Een Poolse dame, vorig jaar overleden, Nobelprijswinnaar. Ze schrijft gedichten over niets en tegelijkertijd over alles. Ik kan niet uitleggen waarom, maar dat spreekt me ontzettend aan.

"Ik lees voor mijn plezier, ik ben geen kritische lezer. Als ik het boek niet leuk vind, dan leg ik het weg en verdwijnt het vanzelf in een of andere kast. Weet je trouwens waar ik de slappe lach van krijg? Van recensenten die zelf schrijver zijn en dan andere schrijvers gaan recenseren. Arie Storm in *Het Parool* bijvoorbeeld, of Marja Pruis in de *De Groene*. Stel je voor dat ik een recensie zou schrijven over de nieuwe voorstelling van Theo Maassen, zie je het voor je? Echt, de wereld van de literatuur is nog benauwder dan de korfbalwereld. Ik ging ooit eens naar een schrijversborrel van mijn uitgeverij, De Bezige Bij. Op een gegeven moment komt er een schrijver die ik zelf niet zo hoog heb zitten, ik zal zijn naam niet noemen, naast me staan. Hij vond mij niet zo goed, zei hij, en vroeg wat ik ervan vond dat ik tussen al die grote schrijvers een drankje mocht drinken. Ik was dat jaar toevallig de bestverkochte schrijver van het land en zei vrolijk: 'Ome Harry' – en ik wees naar Harry Mulisch – 'en ik betalen dit hele borreltje hoor!' Toen liep-ie weg. Ik ben daarna ook nooit meer naar een schrijversborrel gegaan."

ARTHUR EN LUCAS JUSSEN

/Muziek

"Ik heb laatst mijn platenkast opgeruimd en kwam erachter dat ik onbedoord veel pianomuziek in mijn kast heb staan. Onbewust. Vroeger, in mijn ouderlijk huis, werd er al veel naar pianomuziek geluisterd. Rustige sonates. Terwijl andere kinderen idolaat waren van popmuzikanten – het waren de jaren zestig – was ik als klein jochie idolaat van meesterpianist Alfred Brendel. Heel gek. Ik heb hem in die tijd ook proberen te ontmoeten toen hij in Nederland was. En dat lukte. Wat was ik blij dat ik hem een hand mocht geven. Waarom ik juist van pianomuziek hou? Geen idee. Misschien wel omdat de rustige muziek een tegenwicht biedt aan het lawaaimannetje dat ik de hele dag al ben. De laatste cd die ik heb gekocht is geloof ik die van de broertjes Jussen. Twee jongens van rond de twintig die samen op een piano spelen. Prachtig. Als ik al naar een concert ga, dan is dat meestal op zondagavond. In het Concertgebouw. Meesterpianisten. Niet alleen omdat zondag een van mijn weinige vrije dagen is, maar vooral omdat ik het zo mooi vind. Soms lees ik de volgende dag in de krant: 'Ja, het staccato ging wel een beetje te langzaam' of zoiets. Dat interesseert mij niet. Ik hoor alleen of ik het mooi vind of niet, niet of het wel helemaal volgens de regels wordt gespeeld.

"Popmuziek speelt een kleinere rol in mijn leven dan klassieke muziek. Maar ik luister het wel. Leonard Cohen bijvoorbeeld. Een tijdje geleden las ik op zijn website dat hij in het Olympia zou spelen, in Parijs. Ik heb meteen een kaartje gekocht. Nadat ik dat concert had gezien, dacht ik: mijn kinderen moeten hem ook nog een keer zien. Cohen is op leeftijd, het leven is eindig, dus hij gaat een keer stoppen. Ik zag wederom op zijn website dat hij op een pleintje in het Italiaanse Lucca zou spelen. Daar moesten we maar eens heen met z'n allen. Mijn oudste dochter kon helaas niet, maar met mijn

'Janne Schra vind ik ontzettend goed. Waarom? Gewoon. Lekker, lekker, lekker.'

vrouw en mijn twee jongste kinderen ben ik daarnaartoe gegaan. Alles viel samen tijdens dat concert: zijn leeftijd, de muziek, het plein, de bomen, het gezelschap... En het mooie aan de bijna tachtigjarige Cohen is dat hij ook berust in zijn leeftijd. Hij zingt rustig en kalm. Zoals een bejaarde man hoort te zingen. Ik was benieuwd wat mijn kinderen van het concert zouden vinden. Na afloop zei mijn dochter van vijftien: 'Papa, dit is echt een van de mooiste concerten die ik ooit heb gezien.' Tijdloos, die man.

"Ik heb niet echt een uitgetekende muzieksmaak. Bruce Springsteen: fantastisch. *Waterloo Sunset* van The Kinks, zo lekker. Franz Ferdinand: geweldig. Wat is die nieuwe plaat goed, zeg. Echt een ouderwets bandje. Van Nederlandse bodem vind ik Janne Schra ontzettend goed. Waarom? Gewoon. Lekker, lekker, lekker.

"Als er een feestje is bij mij thuis, ben ik de deejay. Wat ik dan draai? Vooral Nederlandstalige muziek. Meezingen met André Hazes en Peter Koelewijn, dansen op Ram-

ses Shaffy. Dat is zó lekker als je gedronken hebt. *Dromen zijn bedrog* van Marco Borsato komt ook elke keer wel weer langs. En Corry en de Rekels met *Huilen is voor jou te laat*, heerlijk! Die cd's staan ook allemaal hier in de kast. Mijn kinderen hebben weleens gezegd: je kunt veel van die ouwe zeggen, maar die feestjes die hij geeft zijn legendarisch. En dat is ook zo.

"Ik zou zelf ook nog weleens een cd willen opnemen met alleen maar muziek. Gewoon voor mijn eigen plezier. Twaalf liedjes waarin je al je idiote gevoelens en ideeën kwijt kunt. Misschien moet ik maar eens met mijn vaste componist Ton Scherpenzeel en een paar muzikanten een maandje in mijn huisje in Bergen aan Zee gaan zitten. En dan stel ik gelijk daarna een dichtbundel samen. Ik heb boven een computer die helemaal vol staat met gedichten die ik nog niet de moeite waard vind om het huis uit te dragen.

"Een cd en een dichtbundel. Ja, dat lijkt me eerlijk gezegd een mooi toekomstplan."/>

MEER YOUP

In oktober verscheen zijn nieuwe bundeling columns: *Wat moet ik?* Tot en met 31 januari speelt hij zijn voorstelling *Wigwam*. De speellijst is te vinden op www.youp.nl. In februari verschijnt er een nieuw kinderboek van zijn hand: *Verkeerde sokken*. In april en mei 2014 trekt Van 't Hek samen met zijn goede vriend, de schrijver Thomas Verbogt, langs kleine theaters met de voorstelling *Mooie verhalen*. Hierin lezen ze zelfgeschreven werk voor. In september 2014 starten de try-outs van de Oudejaarsconferentie 2014.

HP/DE TIJD ACTIE!

EIGEN/ZINNIG

ALLES VOOR
SLECHTS € 9,95
3 printedities
3 digitale edities
15 digitale weekedities
MEEST GEKOZEN!

ENKEL DIGITAAL
SLECHTS € 7,95
3 digitale edities
10 digitale weekedities

In 2014 zal HP/De Tijd 10 verrassende themanummers uitbrengen zodat u als lezer op de hoogte blijft van de achtergronden van de nieuwste politieke, economische en culturele ontwikkelingen. Abonneer u nu en maak gebruik van deze speciale actie.